

Zelei Miklós

Halálpróba

Teljes gőzzel jön a tavasz. Még éjszaka van. De ha kinézek az ablakon, a feketeségen is látszik, hogy most már nem annyira hideg. Puhább, melegebb, hív, hogy hanyatt dőljek rá, az összes emeleten át.

A csönd, amint a hálóba visszanyitok. Halószoba csöndje. Érintem, simogatásnyit. Levegőt vesz, megfordul.

Aranyásó leszek. A bankok pánccéltermeiből kiásom az aranyat és visszaöntöm a patakokba, folyókba, folyamokba, mély bányák tárnáiba az aranyrögöket visszabányászom, a visszacsákány nyelét markolom, a fényes szenet a szénfalba visszajövésztem, a gyémántokat vissza a feneketlen mélybe, sajogjanak földanya méhében.

Vissza az élet darabjait a lelkébe, a testébe. A sok össze nem illő darab helyét napkeltéig megtalálni.

Mindent a földnek visszaadjak.

Lélegezzen, forogjon.

Szabad tüdő merülés

Kara Tündének és Czitor Attilának

A Klinikai Halál szobája a klinikai főemeleten. Rögtön a fősúr mellett. Fehér kaszával jár. Steril a pengéje. Steril az éle. Fehér kámsza az arca előtt. Szájmaszkot visel. Nehogy elkapja, amit átad.

Ha a halál is meghal?

A Klinikai Halál szobája az óceán fenekére nyílik. Oda merülnek alá a klinikai halottak. Mosolyognak az égi vízben, honnan az élet partra szállt. Hónuk alatt napozóágygal, napernyővel, teniszütővel futnak a fövenyre, naptejtől csillogva olvassák az újságban saját híreiket.

... a ruháját amelyikben elesett tisztítóba hogy a halált kivegyék belőle a ráncok közül az árnyakat ...

Gyöngyarátó nő.
A szívmegálló bolyától tíz percnyi mélyben.
A világrekordon túl.
Mire a sziréna.
Saját súllyal.
Oxigénpalack nélkül.
Kötél nélkül.
Halál és halál között.
Aki lefelé nagymenő,
tudjon visszafelé is.
A világot jelentő deszkákból ácsolt őstutajra.
A fehér maszk.
Tiszteletjeggyel az összes széken.
A zsinórpadráson.
Az öltözőben.
A kijárat nélküli süllyesztőben.
... a hullámok fényes körmei a felszínre kapaszkodnak a megsemmisülés
hullámfodrai életre kelnek életre kelnek újra újra újra...
Életre, újra.

Kabátátültetés

A kórtermi szekrénysor felső részébe tettük a ballont, amikor anyámat kórházba vittük. Egy öregasszony ballonkabátját. A kabát használt öregasszonya az ágyon. Egy könyv már elég volt neki, ahogy ott ülve vagy fekvé álló nap olvasott. Mire a végére ért, már újra izgalmas lett az eleje.

Kétszer is elbúcsúztunk tőle. Egyszer itt, a fővárosban, a tágabb család, aztán szűkebben, amikor vittük el, haza.

Ami sose volt.

Csak a futás. Vittük az üres szekrényt egy üres országon át. Most meg anyámat tortásdobozban. A rázkódástól, azt hiszem, alulra került többször is, ami fölül volt, és fölülre, ami alul. A végső gimnasztika. Ha kinyitnám a dobozt, látnám, hogy ez a por a haja, ez az arcapor, és ez, ahonnan pornak előbújtam?

Még életben volt, amikor a kabátját ellopták. Bonyolult, hosszas műtéti eljárás a kültakaró átültetése. Hogy a használt, öreg kabát idegen legyen.

A kül van legbelül.

Ahogy valakin él.

A Mester

A szétrombolás, a legszörnyűségesebb csapás, a megmagyarázhatatlan emléke gyötörte A Mestert. És a fuvalom, amely a pokol eresztékein át érkezik a bizonytalanság pillanatában a testbe, a lélekbe, az elmébe. Ami a népével történt, az ok arra, hogy ő ne higgyen Istenben.

Amikor Istent elveszítjük, hiába keressük önmagunkat a világegyetemben. Vajon lehet-e ezt fordítva kérdezni? Amikor Isten elveszít... A próbatétel, Isten felől. Csakis magunk felől tudjuk élni, amikor az Örökkévalóhoz fűző kötél elszakad.

A kétely gravitációja... A negyedik szó, amikor az elhagyatottság érzése és a sötétség fenyegetése költözik A Mester szívébe: „Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?”

Bálványok rémuralmának korszakaiban telt az élete. Halottaiból föltámad bennem. Például ezért is jó, hogy még megvagyok? Ecce homo: hely a föltámadásra bennem is. A próbatétel megtisztít a szennyből.

És láthatom, temploma kapuján kilép. Beszélget, búcsúzik, hazaindul. Messze lakik. De ünnep idején száz lépésnél többet nem tehet meg az utcán.

A csodáknak már utánavoltunk akkoriban. Visszaköltözködték a Bibliába, magukra csukták a fedelét. Vagy sunyin várakoztak majdani ezoterikus történetekben.

A semmi tört-zúzott abban az évben is.

És mégis. A kilencvenkilencedik lépésnél A Mester fölött fénysugár jelenik meg, magasba emeli és röpti.

Ha a bizonytalanság most fogja el? Ha éppen ekkor tör rá a gyöttrő fuvalom? És szakad meg? A fény ereje?

Ebben a pillanatban hittem helyette.

A hit emel föl, tart a magasban és segít *fennséggel* visszatérni.

Szegény Magidovics

Anélkül, hogy eljött volna. Elment az idő. Ott vagyunk múlva e kettő között. Megénekelem.

1960.

Apám.

Nemlétek között.

Kezében a Harcos Istentelenek Szövetsége és a Központi Vallásellenes Múzeum tudományos munkatársának, Joszif Aronovics Kriveljovnak Az evangéliumi legendákról a Kossuth Kiadónál megjelent vallásellenes könyve. A teremtés Ödipusz-komplexusa, talpáról feje: „Isten feláldozta az emberekért egyszülött fiát. Kiért hozta ezt az áldozatot? A világmindenségben (s ehhez a vallás maka-

csul ragaszkodik) nála nincsen nagyobb isten: kinek tartozik hát felelősséggel, kinek hozta az áldozatot – saját magának? Ezek szerint fiát is saját maga számára áldozta föl?”

Az Istentelenek Harcos Szövetségéről, a Vallásellenes Központi Múzeumról a magyar kiadás hallgat. Most nézem ezeket. Az orosz Wikin.

Miért őrizte meg? Halála után az egyik fiókjában megvolt a könyv. Visszaadta. Hogy lássam, milyen gondosan. Voltunk mi magunk harcos istentelenek. A nővéremet elcsinálták. A könyvet azonban elvette. Védte, amit már megsemmisített.

Magánélet a huszadik század végbelében.

Ahogy majd én is élni fogok.

Nagy földrajzi felfedezések! Elébe rakta Magidovics könyvét.

A nevééről azt hihette, szerb. Biztos nem vette észre, szovjet az is. Mint a Rakéta porszívó.

Joszif Petrovics Magidovics.

Nézem a Wikin.

Szovjet könyvet nem hozott volna a házhoz.

Szerb.

Igaz, hogy nem szovjet katonák, hanem szerb partizánok, Tito partizánjai, akarták megölni. De ők mégis kebelbeliek. Telekszomszédok. Faluszomszédok. Cimborák, útban Újvidékre. Egy szerb könyv, az más.

Miket tudok meg rólam?

Hunyászi sporter, pucolok a sötétben, hónom alatt egy darab jégtábla, zsákmány, vanjon élni minnek a hátán. Fagypontra fölött.

Vagy a másik könyvben.

Az istentelenek között kell kutatnom.

Áthajózni Magidovicsból Kriveljovba.

Maradva nemlétek között.

Bartolomeu Diaz, Vasco de Gama, Kolumbusz, Magellán, Vitus Bering, Jacques Cartier s a többi. Mind meghalt.

Csak a Sátán bont vitorlát.

Az agónia fölfedezése.

Annyi energia szabadul föl, hogy olimpiai aranyérmeket tudnék nyerni vele, ha nem haldokolnék éppen.

Kamionos, 2016. január

- Magát megtámadták?
- El akarták venni a kamionom.
- Hol?
- Kijev mellett. Ulánbátorig megyek általában. Onnan hozzuk a marhahúst. Ilyen időben egy hét az út.

- De látom túlélte.
- Én igen, de az egyik támadó meghalt.
- Hogyan?
- Lelőttem.
- Van puskája?
- Arrafele minden kamionosnak van. De már az ottani hatóságok lezárták a nyomozást ellenem. Nem akarták, hogy továbbgyűrűzzön. Már nyugdíjas vagyok, a feleségemnek azt ígértem, még két útra megyek el. Doktornő egyszer eljöhetne velem. Szívesen elviszem.

Kolbászfeszt

Kicsapott a térből, ahol a kolbászfesztivált tartották, egy szűk utcácska, ott ültem egy vendéglátó kert virágos kerítése mellett. Megérkezett a csapat, és az asztalomhoz ült: másutt nincs hely, bocsánat. Három lány, egy fiú. De csak egyiküknek volt neve: Kirké. Fölült a kerítésre, a virágok közé, onnan beszélt:

- Rajzolni, rajzolni, rajzolni. Tegnap leérettségiztünk, vége. Vége! Vége! Vége! Most már csak rajzolni fogok. Rajzolni, rajzolni, rajzolni.

Belső fénye átvilágítja, mint aki ruháit a bőre alatt viseli, úgy ül a virágok között, és árad belőle:

- Egyszer van ilyen az életben. Megnyílt fölöttem az ég, szálltam fölfelé, vonzott magához a jövő, mint a mágnes, rajzolni, rajzolni, rajzolni. Lerajzolni Istent! Csináltam már ilyet, gyorsportré, turistákkal. De Istent kell rajzolni, nem turistákat. Csak őt. Ez a szabadság. Isten. Mert zseni vagyok. De nem fejeztem be a rajzot. El se kezdtem. Ledobtam a papírpoharam, a rendőr szemetelésért megbüntetett. Módosult tudatállapotban vagyok. Egy kicsit sokat ittunk. Nem csak... De jó tanulók vagyunk! Akakij Akakijevics. Gogol! A köpönyeg. Mi a különbség az elektromosan vezető, illetve szigetelőanyagok között? 1541: Buda elfoglalása. A török hódítás következtében a Magyar Királyság három részre szakadt, az elszakított országrészek egymástól elszigetelten, különbözően fejlődtek. Miből feleljek? Semmiből! Rajzolni, rajzolni, rajzolni. Elmegyek innen, és csak rajzolni fogok.

A következő évben megint a kertben ültem, szokásos asztalomnál. Most a tér felől fúj a szél, hozta a hangokat, az illatokat, a sok, nehéz szagot, a nagy húsok, a bugyborékoló zsír szagát. Hiába kötöttem magam eredeti tervemhez, hogy csak egy könnyű vacsorára szaladtam le, nem kolbászolni, fizettem, elmentem a kolbászfesztre, és vásároltam magamnak egy papírtálcányi sült kolbászt. Meg feléledt bennem, miért tagadjam, egy adag kíváncsiság is. Ahogy beleharaptam, döbbenet éreztem, hogy már őt is beletöltötték. Ahogy beleharaptam, feljajdult, s megismertem a jellegzetes hangot, amelyen a zsenialitásról beszélt, a jövőmágnesről, a szabadságról. Ott sikoltzott a kolbászban, finom cipője jól

átsülve, selymes, szőke hajszájai a zsírrögök között, meg se próbáltam kihúzgálni őket. Hanem az egészet tálcástul a járdára dobtam. A rendőr, mintha csak a földből nőtt volna ki, azonnal ott termett, és szemetelésért megbüntettetett. Miközben írta a nyugtát, értetlenül kapkodta a fejét, hogy honnan jön a kárörvendő női nevetés:

– Én is így jártam. Pont így!

Egy csikk búcsúszavai

Na elszívott az Élet, ez a pörge kalapos ficsúr. Parazsamról leveri az utolsó hamuadagiót. In G Minor tapos a földbe, buzgón és lassúdan. Az el nem takarítható tisztaság következik. Janicsárindulók. Tilos a dohányzás. Sípok. Üstdobok.